

૩. સાચી હજ

બગદાદ શહેરમાં શેખ અબ્દુલ્લાનો પરિવાર રહેતો હતો. શેખ અબ્દુલ્લા ખૂબ જ ધાર્મિક હતા. દર વર્ષે હજ પર અનેક લોકો જતા ત્યારે તેમને પણ હજ કરી આવવાની તીવ્ર ઈચ્છા રહેતી, પરંતુ ગરીબીને કારણે તેઓ હજ કરવા જઈ શકતા ન હતા. એક વર્ષે જ્યારે બગદાદના લોકો હજ માટે નીકળ્યા ત્યારે શેખ અબ્દુલ્લાને તેમની ગરીબાઈને કારણે હજમાં ન જોડાઈ શકવાનું ભારે દુઃખ થયું. તેઓ વિચારવા લાગ્યા - જો મારી પાસે પૈસા હોત તો હું પણ હજ કરી પુણ્ય મેળવત. શેખ અબ્દુલ્લાને હજ કરવા જવાનું વારંવાર યાદ આવતું પરંતુ તેઓ મન મારીને બેસી જતા. એક વખત રાત્રે તેઓ સૂઈ ગયા હતા અને અચાનક તેમની ઊંઘ ઊડી ગઈ. તેમને કોઈનો અવાજ સંભળાયો. તેઓ શાંતિથી સાંભળી રહ્યા. વાત કરવાવાળા બે ફરિશ્તા હતા. એક ફરિશ્તાએ બીજાને પૂછ્યું, “હે ભાઈ, આજે જે લોકો મક્કા શરીફમાં હજ કરી રહ્યા છે, શું ખુદાએ તે બધાની હજ કબૂલ કરી દીધી છે ?” તો બીજા ફરિશ્તાએ જવાબ આપ્યો, “ના,

બધાનો તો સ્વીકાર નથી કર્યો.” પહેલા ફરિશ્તાએ પૂછ્યું, “તો પછી ખુદાએ કોની હજ સ્વીકારી છે ?” બીજાએ કહ્યું, “એ હાજીઓમાંથી કોઈની પણ હજ સ્વીકારી નથી.”

પહેલાએ પ્રશ્ન કર્યો કે તો પછી આ વર્ષે હજનું પુણ્ય કોઈને પણ નહિ મળે. બીજાએ જવાબ આપ્યો, “કેમ નહિ મળે ? પુણ્ય તો મળી ગયું છે,” પહેલાએ આશ્ચર્ય સાથે પૂછ્યું. “પણ કોને ?” બીજાએ હસતાં હસતાં જવાબ આપ્યો, “દમાસ્કસના અલી હુસેન મોયીને.” શેખ અબ્દુલ્લા બે ફરિશ્તા વચ્ચેની વાતચીત સાંભળી રહ્યા હતા. વાત પૂરી થતાંની સાથે જ બેય ફરિશ્તા અદૃશ્ય થઈ ગયા. શેખ અબ્દુલ્લા મૂંઝવણમાં પડી ગયા. તેમને એ સમજાતું ન હતું કે હજ કર્યા સિવાય હજનું પુણ્ય કેવી રીતે મળી શકે ?

બીજા દિવસે તેઓ દમાસ્કસ જવા રવાના થયા. પૂછતાં પૂછતાં તેઓ અલી હુસેનના ઘરે આવ્યા. અલી હુસેને તેમને આવવાનું કારણ પૂછ્યું. શેખ અબ્દુલ્લાએ રાત્રે સાંભળેલી સઘળી વાત તેમને કહી સંભળાવી.

એમની વાત સાંભળીને અલી તો બેભાન જેવા થઈ ગયા. ભાનમાં આવતાં તેમણે પોતાની વાત આ રીતે કહી: “ભાઈ હું એક ગરીબ માણસ છું. કેટલાંય વર્ષોથી વિચારતો હતો કે હજ કરી આવું. થોડું થોડું કરીને હજ માટે મેં રૂપિયા ભેગા કર્યા હતા. આ વર્ષે હું હજ કરવા જાત, પણ હજ જવાનું નક્કી કર્યું તેના બે દિવસ પહેલાં જ મેં મારા પડોશીનાં બાળકોને રોકકળ કરતાં જોયાં. કારણ પૂછ્યું તો જાણવા મળ્યું કે તે બિચારાં બાળકોને કેટલાય દિવસોથી ખાવા માટે કંઈ જ મળ્યું ન હતું અને ખાવાનું મેળવવાનો કોઈ જ રસ્તો દેખાતો ન હતો. તેમના પિતાજી મૃત્યુ પામ્યા હતા અને મા ખૂબ જ બીમાર હતી. મારાથી એ બાળકોનું દુઃખ સહન ન થયું. મેં મારા ઘરેથી રોટલીઓ મોકલી અને પછી જે પૈસા હજ માટે ભેગા કર્યા હતા, તે બધા જ તેમને આપી દીધા. મેં વિચાર્યું કે હજ તો ગમે ત્યારે જઈ શકાશે, પરંતુ આ બાળકોની તકલીફ તો મારે આજે જ દૂર કરવી જોઈએ. હવે, આપ કહો, તેઓની આ હાલત જોઈને હું હજની ખુશાલી કેવી રીતે ઊજવી શકું ?”

શેખ અબ્દુલ્લાએ ઊંડો શ્વાસ લીધો. ખુદાનો આભાર માન્યો અને મોચીને કહેવા લાગ્યા “ભાઈ હુસેન, તમારી વાત સાચી છે, ખુદાને ખુદાઈ પ્યારી છે. તમે ગરીબ હોવા છતાં પેલાં દુઃખી બાળકોને મદદ કરી અને હજનો વિચાર છોડી દીધો, એ જ કારણ છે કે ખુદાના દરબારમાં માત્ર તમારી જ હજ મંજૂર થઈ.”

અલી હુસેન આંખમાં ઝળઝળિયાં સાથે આકાશ તરફ જોતા રહ્યા અને મનોમન ખુદાનો આભાર માનતા રહ્યા.

શેખ અબ્દુલ્લા ઊઠ્યા. તેમણે અલી હુસેનનો હાથ પકડી ચૂમ્યો અને ત્યારે એમને પણ એવો અનુભવ થયો કે જાણે એમને પણ હજનું પુણ્ય મળી ગયું !

શબ્દસમજૂતી

હજ મુસલમાનો દ્વારા થતી મક્કાની પવિત્ર યાત્રા ફરિશ્તો દેવદૂત આશ્ચર્ય નવાઈ દમાસ્કસ સીરિયા દેશનું એક શહેર હાજી હજ કરી આવનાર વ્યક્તિ

રૂઢિપ્રયોગો

મન મારીને બેસી રહેવું - મનની ઈચ્છાને દબાવી રાખવી રસ્તો ન દેખાવો - કોઈ ઉકેલ ન મળવો આંખમાં ઝળઝળિયાં આવવાં - આંખમાં આંસુ આવવાં

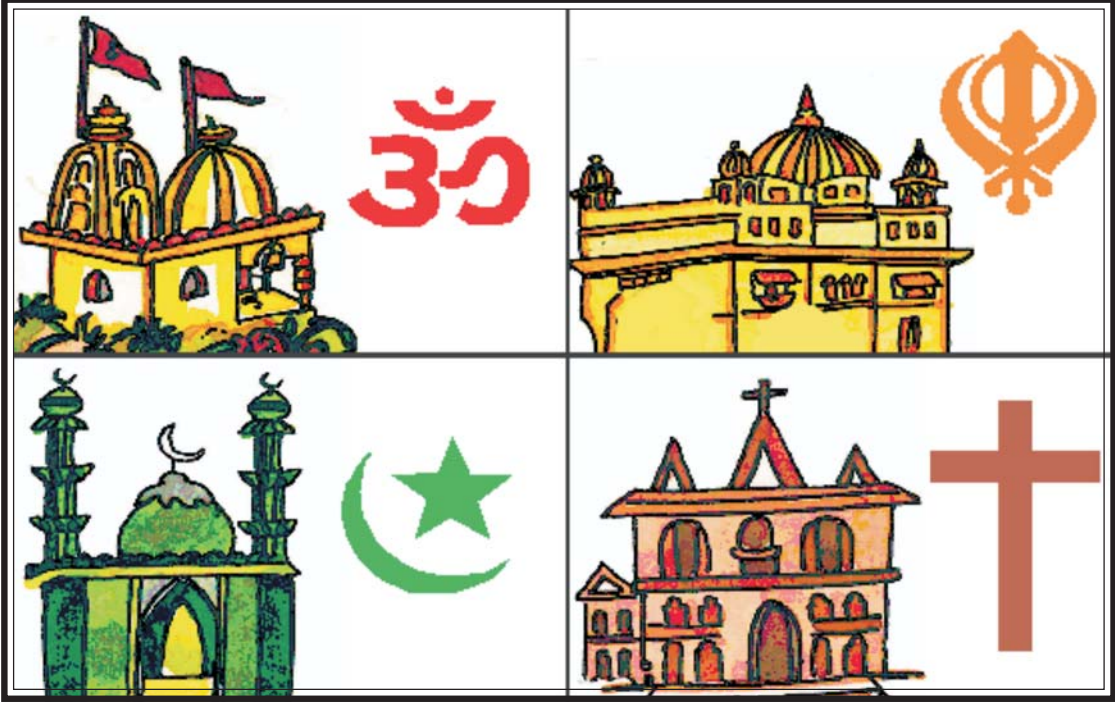

સ્વાધ્યાય

૧. નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-એક વાક્યમાં લખો :

- (૧) શેખ અબ્દુલ્લાને હજ કરવાની ઈચ્છા ક્યારે થઈ આવતી ?
- (૨) શેખ અબ્દુલ્લા હજ કરવા શા માટે ન જઈ શક્યા ?
- (૩) અલી હુસેનના પાડોશમાં બાળકો શા માટે રોકકળ કરતાં હતાં ?
- (૪) ખુદાના દરબારમાં અલી હુસેનની હજ કેમ મંજૂર થઈ ?
- (૫) અલી હુસેને હજ કરવા માટે ભેગા કરેલા પૈસાનું શું કર્યું ?

૨. ચિત્રો જોઈને દરેક વિશે બે-બે વાક્યો લખો :

- (૧) _____
- (૨) _____
- (૩) _____
- (૪) _____
- (૫) _____
- (૬) _____
- (૭) _____
- (૮) _____

૩. નીચેનાં વાક્યોને પાઠના ક્રમમાં ગોઠવો :

- (૧) જાણે એમને પણ હજનું પુણ્ય મળી ગયું.
- (૨) શેખ અબ્દુલ્લાએ ઊંડો શ્વાસ લીધો.
- (૩) મારાથી એ બાળકોનું દુઃખ સહન ન થયું.
- (૪) વાત પૂરી થતાંની સાથે જ બેય ફરિશ્તા અદૃશ્ય થઈ ગયા.
- (૫) દર વર્ષે હજ પર અનેક લોકો જતા.

૪. નીચેના શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો :

- (૧) પરિવાર _____ (૨) અચાનક _____ (૩) આશ્ચર્ય _____
(૪) તકલીફ _____ (૫) ફરિશ્તો _____ (૬) આંખ _____

૫. નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો :

- (૧) ગરીબ ✕ _____ (૨) શાંતિ ✕ _____ (૩) પુણ્ય ✕ _____
(૪) બેભાન ✕ _____ (૫) બીમાર ✕ _____ (૬) મંજૂર ✕ _____

૬. નીચેના રૂઢિપ્રયોગોના અર્થ આપી વાક્યપ્રયોગ કરો :

- (૧) મન મારી બેસી રહેવું (૨) આંખમાં ઝળઝળિયાં આવવાં (૩) ગદ્ગદિત થવું

૭. ઉદાહરણ પ્રમાણે વાક્યો બનાવીને લખો :

ઉદાહરણ : શેખ અબ્દુલ્લા આવે છે. શેખ અબ્દુલ્લા આવતા હતા. શેખ અબ્દુલ્લા આવશે.

- (૧) મનુ મમરા ખાય છે. _____
(૨) વરસાદ આવે છે. _____
(૩) હું ચીકુ ખાઉં છું. _____

૮. નીચે આપેલા ફકરાનું સુલેખન કરો :

પાવન વહેલો ઊઠ્યો. ઝટ પરવારી નિશાળે ગયો. સાહેબે તેને પ્રાર્થનાખંડમાં ગીત ગાવા કહ્યું. મધુર કંઠે ગવાયેલું ગીત સાંભળી સૌ ઝૂમી ઊઠ્યાં.

૯. નીચેના શબ્દો શબ્દકોશના ક્રમમાં ગોઠવો :

પુણ્ય, યાદ, વાતચીત, શ્વાસ, શાંતિ

- (૧) _____ (૨) _____ (૩) _____ (૪) _____ (૫) _____

પ્રવૃત્તિ

- પુસ્તકાલય, સામયિક અને વર્તમાનપત્રમાંથી વાર્તા / પ્રસંગો મેળવીને વાંચો.
- વાર્તાઅંક તૈયાર કરો.

